

stemning oppe mod Præstestanden i de store brede Sag, saa er det Præsterne, der have skabt denne Misstemning. Hvis der er en vis Forbitrelse og onde Tanker fremme om Kirkens Mænd, er det Præsterne, der have fremkaldt det, det er deres Handlinger, der have oprørt Befolkningen imod dem, og det er mig uforstaaeligt, at Kristi Bære, der i sig er saa mild og god, bliver hævdet og fremmet paa en saadan Maade, at den ikke vækker Kærlighed hos den fattige Mand, men meget ofte det modsatte. Jeg tror, at hvis dette Forslag bliver vedtaget, som det nu foreligger, hvis Præsterne fik en yderligere Magt til at klassificere Befolkningen, vil Uviljen vokse derved. Jeg tror, at man tjener Kirken bedst ved at give Præsterne en saa ringe Myndighed og Magt som muligt over for Befolkningen.

Kirke- og Undervisningsministeren (Bardenfleth): Jeg omtalte før, at Betalingen for den kirkelige Bielse i Kjøbenhavn varierede mellem 6, 8 og 10 Kr., og det ærede Medlem, som nu satte sig, opfattede denne Udtalelse, som om jeg herved havde angivet en Stala for den jævne Befolkning, angivet, at den blev klassificeret i Rangforordning, eftersom den betalte. Men det er en Misforstaaelse, og jeg maa berøve det ærede Medlem enhver Ret til at bruge denne Udtalelse som Argument imod mig i denne Sag. Hvorfor jeg omtalte disse forskellige Sætter, var simpelthen, fordi Betalingen for den kirkelige Bielse ikke er lobbefæstet her i Byen lige saa lidt som paa Landet, medens derimod Betalingen for borgerligt Ægtefælskab som bekendt er lobbefæstet. Der kan derfor følges forskellig Praksis ved de forskellige Kirker, og det har paa ingen Maade været min Hensigt at ville antyde, at der ved de enkelte Kirker skulde følges eller fastsættes forskellig Betaling for disse Fællesskaber. De enkelte Kirker er Betalingen den samme, men da Betjeningens Antal ved de forskellige Kirker er forskellig, er det ikke underligt, at Betalingen kan variere noget mellem Kirkerne. Det er blot denne Fæsttagelse, jeg straks har villet rette.

Zahle: Medens den ærede Forslagsstiller og den ærede Minister talte om det til Behandling foreliggende Forslag, randt Ordene: quousque tandem abutere! mig flere Gange i Sinde, uden at jeg dog paa nogen Maade blev mindet om Ciceros Betalenhed saa lidt som om Urofficeren Cateлина, men jeg tror dog ikke, der er nogen Grund til at forbauses over, at det ikke lykkedes hverken den højtærede Minister eller

den ærede Forslagsstiller at samle Tingets Opmærksomhed i synderlig Grad om det her foreliggende Lovforslag, thi det er vel dog temmelig sikkert, at dets Skæbne vil blive krant, og at det vil gaa saaledes, at § 1 vil strande paa Reaktionen Schlla, og § 2 vil blive opløst af Friindets Charybdis, saa der næppe vil komme nogen Lov ud af dette Lovforslag. Og jeg kan ikke nægte, at jeg ogsaa glæder mig herover.

Jeg skal først gøre den Bemærkning om Forslaget i sin Helhed, at der er en mærkelig principiel Uoverensstemmelse mellem § 1 og § 2. § 1 gaar jo ud fra, at det borgerlige Samfund har Herredømmet over Kirken og kan lodbge om dennes Forhold, idet den kan bestemme, at Medlemmer af Følgekirken kunne indgaa borgerligt Ægtefælskab og alligevel vedblive at være Medlemmer af Følgekirken, altsaa bestemme noget om et rent kirkeligt Forhold. § 2 gaar derimod ud fra det stik modsatte Princip, idet den nemlig bestemmer, at Følgekirkens Præster skulle være stillede som Præster i et Samfund, der er ganske uafhængigt af det borgerlige Samfunds Love, saaledes at Præsterne i Følgekirken ikke behøve at bøj sig for de Regler, som det borgerlige Samfunds Love foreskriver — principielt set altsaa det stik modsatte af, hvad der foreskrives i § 1. Det er for mig en Grund til at være misfornøjet med Lovforslaget i sin Helhed. Men min Misfornøjelse stiger, naar jeg henvider min Opmærksomhed paa de enkelte Paragraffer. Hvad først angaar § 1, saa forekommer det mig, at man umulig kan nægte, at Ægtefælskabet har en ren borgerlig og verdslig Side. Det er muligt, at Ægtefælskabet stiftes i Himlen, men det er sikkert, at de ogsaa indgaa paa Jorden. Et kirkeligt Samfund kan naturligvis foreskrive kirkelig Bielse for sine Medlemmer, men sikkert er det, at det borgerlige Samfund har den allerstørste Interesse af at have Indseende i en saa vigtig borgerlig Handling som Ægtefælskabets Indgaaelse. Det var derfor rimeligt, at vi her, ligesom i de fleste andre europæiske Lande, fik indført tvungen borgerlig Bielse, fordi det i højeste Grad interesserede det borgerlige Samfund, hvilke Ægtefælskaber der indgaa, og paa hvilke Betingelser de indgaa. Det er desuden aldeles ikke noget Overtag over for Kirken, thi det kirkelige Samfund kan jo som saadant lade være at anerkende det borgerlige Samfunds Bestemmelser om, at borgerligt Ægtefælskab skal være tvungent, og sige: Vort Kirkesamfunds Medlemmer skulle tillige vies kirkeligt, vi anerkende kun dem som Medlemmer af vort